

Vážení čtenáři Česko-slovenské pediatrie,

vítejte na stránkách tematického suplementa našeho časopisu, které je věnováno typicky letní pediatrické problematice.

Historie mikrobiologie je od dávných dob provázána téměř detektivními příběhy zjišťování původu a způsobu přenosu infekčních nemocí. Jedno z nejdramatičtějších terénních epidemiologických šetření v historii našich zemí, které mělo detektivní rozměr, proběhlo v roce 1951 ve slovenské Rožňavě a v přilehlých obcích. Tehdy se tam ve dvou vlnách objevilo více než 600 případů záhadného onemocnění s chřipkovými a centrálními příznaky. Téměř polovina nemocných byla hospitalizována s prokázanou meningoencefalitidou. Terénního výzkumu se tehdy zúčastnili přední slovenští a čeští epidemiologové, mikrobiologové a virologové.

Šetření prokázala, že zdrojem infekce bylo nepasterizované mléko z místní mlékárny, do kterého nejméně jeden z dodavatelů přimíchával kozí mléko od zvířat infikovaných klíšťovou encefalitidou. V dané lokalitě bylo objeveno staré přírodní ohnisko nemoci. Výzkum vedl k poznání, že původce nemoci se přenáší klíšťaty, ale také alimentární cestou po konzumaci nepasterizovaného mléka a mléčných výrobků od volně se pasoucích zvířat. O historii těchto objevů, ale také o současné epidemiologii středoevropské klíšťové encefalitidy píše ve svém článku doc. Margita Špaleková, emeritní přednostka Ústavu epidemiologie Lékařské fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě.

Česká republika patří spolu s Lotyšskem k zemím s nejvyšším výskytem středoevropské klíšťové encefalitidy. Její výskyt navíc narůstá a endemické oblasti se rozšiřují spolu se změnou přírodních podmínek, kde hraje hlavní úlohu globální oteplování. Na klíšťovou encefalitidu zatím nemáme kauzální lék – zato je k dispozici účinná očkovací látka. Je zarážející, že proočkovanost proti klíšťové encefalitidě je u nás mnohem nižší než v sousedním Rakousku, i když riziko nemoci je významně vyšší.

Mezi specifika „letní pediatrie“, zahrnutá do tohoto tematického suplementa Česko-slovenské pediatrie, patří řada dalších infekčních i neinfekčních onemocnění a stavů – další nemoci přenášené klíšťaty a jinými druhy hmyzu a letní infekční i neinfekční dermatitidy. Velmi praktický obsah s jasnými návody na efektivní léčebný postup nabízejí další dva texty – o rizicích, průběhu a řešení anafylaktické reakce a o první pomoci a následné péči po tonutí.

Klidné léto a jen přiměřené starosti s letními pediatrickými problémy a riziky vám přeji



HANA CABRNOCHOVÁ A JAN LEBL